

SƠ KHẢO VĂN BẢN TUỒNG CỔ HIỆN CÒN

NGUYỄN TÔ LAN (*)

Tuồng là một loại hình ca kịch, hai thành tố cơ bản cấu thành nên nó là: kịch bản và nghệ thuật biểu diễn. Nghệ thuật biểu diễn được truyền lại theo dạng thức truyền nghề của các nghệ sĩ, còn kịch bản tuồng cổ viết bằng văn tự Hán - Nôm được lưu truyền đến ngày nay theo hai con đường: các đợt sưu tầm, nhân bản, lưu trữ do nhà nước tổ chức và nhân bản tự phát theo nhu cầu sử dụng, truyền thừa kịch bản trong gia đình nghệ sĩ hoặc các gánh tuồng. Như một quy luật, thư tịch qua các đời không ngừng nảy sinh cái mới và những cái cũ cũng dần dần tàn khuyết hoặc mất mát hẳn đi. Văn bản tuồng, một bộ phận của thư tịch Hán Nôm hẳn cũng không nằm ngoài quy luật đó. Năm 1923, Đạm Phương nữ sử trong bài viết *Lược khảo về tuồng hát An Nam*⁽¹⁾ nêu rõ thực trạng: "... Không những đã ít người biết xem tuồng, mà tuồng cũng hao mòn không thành thiên tập cho người ta xem". Đến như "Bộ tuồng *Vạn bửu trình tường* là một bộ tuồng có giá trị đặc sắc hơn hết trong các thứ tuồng, hỏi đến làng văn thơ Nôm không người nào là không biết cái tên vẻ vang ấy, nhà nào

tân thân sang trọng lại không trân tàng một vài chục quyển, đến bây giờ khó lòng mà kiếm được cho ra năm ba quyển, huống hồ toàn bích, ấy thế mới nên tiếc cho chưa!".

Mặc dù vậy, sự hiện tồn của văn bản tuồng cổ ngày nay ngoài số đã bị hủy hoại không thể tìm lại được, phần còn lại bằng nhiều con đường đã có mặt trong các trung tâm lưu trữ trong và ngoài nước, hoặc tư gia đã chứng minh rằng những cố gắng của con người qua các đời đã không uổng phí.

Nối tiếp tiền nhân, trong bài viết này chúng tôi mong muốn có thể đưa ra một cái nhìn về tình trạng văn bản tuồng cổ hiện nay thông qua việc khảo sát văn bản tuồng cổ hiện còn ở các địa điểm lưu trữ trong và ngoài nước. Vì điều kiện có hạn, chúng tôi chỉ có thể khảo sát trực tiếp những văn bản tại: Thư viện Viện Nghiên cứu Hán Nôm, Phòng Tư liệu Nhà hát Tuồng Trung ương, Văn miếu Hà Nội, Nhà hát cung đình Huế, tư gia Nhà nghiên cứu Phan Thuận An. Thông tin về một số nơi lưu trữ như các

(*) ThS. Viện Nghiên cứu Hán Nôm.

thư viện ở nước ngoài, tư gia ông Quách Tấn, ông Bửu Thủ v.v... được chúng tôi dẫn theo tài liệu nghiên cứu của các học giả, những trường hợp này được ghi chú rõ ràng. Khi có cơ hội khảo sát trực tiếp chúng tôi xin được tiếp tục bổ sung.

Có thể chia các địa điểm lưu trữ này thành 3 nhóm chính: Thư viện công trong nước, thư viện công nước ngoài, các nhà lưu trữ tư nhân. Các văn bản tuồng được thống kê thể hiện ở bảng dưới đây.

Trong bảng thống kê, tiêu chí thống kê là văn bản tuồng hiện tồn tại các nơi lưu trữ. Trên thực tế, một kịch bản tuồng cổ có nhiều truyền bản, các truyền bản được lưu trữ tại các nơi khác nhau. Nhiều trường hợp, một kịch bản tuồng bị tách thành nhiều hồi, các hồi lại cũng được phân tán lưu trữ ở nhiều nơi. Có khi, tưởng chừng cùng là 1 kịch bản, dùng cùng 1 chất liệu nội dung để sáng tác nhưng lại là 2 hệ văn bản khác hẳn nhau. Đây là trường hợp của hai tuyển kịch bản sử dụng chất liệu của *Tam quốc chí*. Một tuyển là các trích đoạn riêng biệt, hoàn chỉnh một tích truyện như *Giang tà cầu hôn*, *Tiết giang*, *Hoa dung tiểu lộ* v.v... những trích đoạn này tồn tại như 1 vở độc lập, thường được diễn trong một đêm, chúng được nhóm lại với nhau vì cùng khai thác các tích truyện của *Tam quốc chí*. Tuyển thứ hai là pho tuồng trường thiên có tên là *Tam quốc chí* gồm 110 hồi liên tiếp bám sát theo nội dung của *Tam quốc chí*, các hồi liên hệ chặt chẽ với nhau về nhiều mặt, thường dùng để đọc như một tác phẩm văn học hơn là dùng để diễn. Do thực trạng lưu trữ phức tạp và công việc đọc duyệt các văn bản này không phải chỉ

trong một sớm một chiều nên ở đây chúng tôi lấy tiêu chí thống kê là văn bản tuồng cổ chứ không phải là kịch bản tuồng. Như vậy, số kịch bản tuồng thực tế sẽ ít hơn nhiều so với số văn bản tuồng cổ (một kịch bản tuồng có thể có nhiều truyền bản được lưu trữ ở nhiều nơi, hoặc chỉ có 1 văn bản nhưng được chia thành nhiều phần lưu trữ ở những nơi khác nhau v.v...)

Trong bảng thống kê này, chúng tôi thu thập cả những văn bản tuồng cổ mang tính “lưỡng loại”. Tức là cùng một kịch bản có thể được dùng làm cơ sở để biểu diễn tuồng và chèo. Có thể kể đến những vở như *Trương Viên tiết nghĩa diễn ca*, *Lưu Bình - Dương Lễ diễn ca* v.v...

Trên cơ sở khảo sát sơ bộ, chúng ta có thông tin về 196 văn bản tuồng ở 17 cơ sở lưu trữ (trong nước và ngoài nước, công cộng hay tư nhân). Trong 196 văn bản tuồng này có nhiều văn bản cùng thuộc về một vở như *Đinh Lưu Tú diễn ca* được lưu trữ tại Thư viện Viện Nghiên cứu Hán Nôm, Thư viện Bảo tàng Guimet (Paris), hai bản này một bản in ở Trung Quốc, một bản được chép tay, sai khác không nhiều; hoặc như vở *Quần phương tập khánh (đệ nhất hồi)* hiện còn 03 văn bản ở 03 nơi là Nhà hát Nghệ thuật Cung đình Huế, Viện Sân khấu (Đại học Sân khấu Điện ảnh), tư gia ông Quách Tấn, trong đó đáng chú ý là, theo chỉ dẫn của ông Quách Tấn trong *Đào Tấn và hát bội Bình Định* thì rất có thể bản ông đang giữ là bản gốc⁽²⁾ v.v...

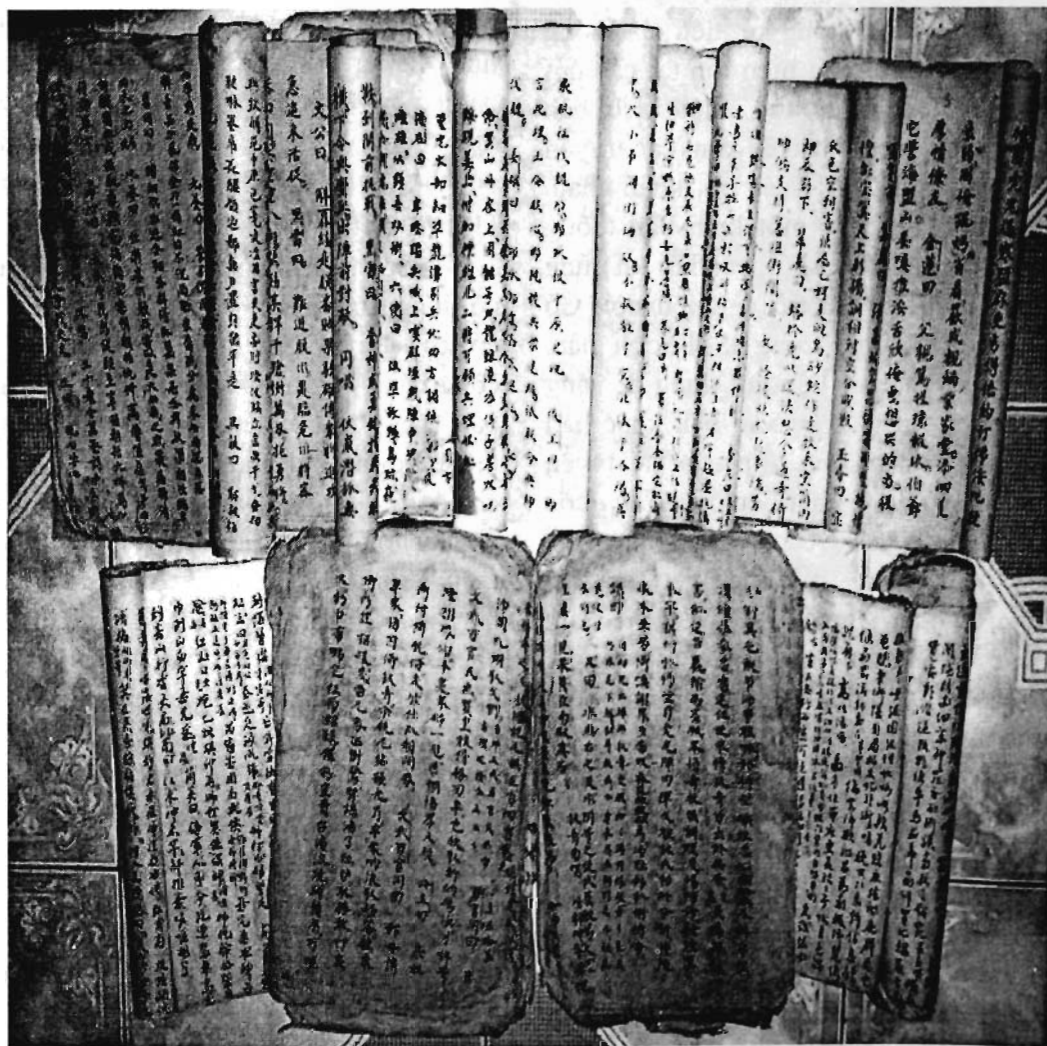
Nghiên cứu văn bản học những văn bản này cần nhiều thời gian và công sức, nhất là trong tình trạng văn

bản phân tán tại nhiều nơi, khó có thể trong một lúc mà bao quát hết được. Tuy vậy, có thể nói, khảo sát, thống kê là cơ sở cho việc nghiên cứu những văn bản này. Đồng thời, đây cũng là

bước đầu trên hành trình đưa ra một phác họa diện mạo kho văn bản tuồng cổ Việt Nam đối với kho tàng văn hóa quý báu của dân tộc không chỉ “văn kỳ thanh bất kiến kỳ hình”.

ẢNH MINH HỌA

Văn bản kịch bản tuồng cổ tại Trung tâm Bảo tồn di tích cổ đô Huế

VĂN BẢN TUỒNG CỔ HIỆN CÓ

Nhóm thư viện	Tên thư viện	Stt	Tên vở	Số hồi, thứ, tiết	Số trang	Ghi chú
Thư viện nước ngoài	Thư viện Hoàng gia vương quốc Anh (British Museum)	1.	<i>An trào kiếm</i>	3	166	1 bộ gồm 10 tập, 6.540 tr., 26x21cm, chữ Nôm, có Hán, có dấu ấn “Bảo tàng Vương quốc Anh” (British Museum). Hiện nay, Viện Nghiên cứu Hán Nôm có bản sao số văn bản tuồng này, nhận bản giao từ Viện Thông tin Khoa học Xã hội ngày 18 tháng 11 năm 1988. Bộ này được đưa vào thư mục sách sưu tầm của Viện. Khảo sát của chúng tôi dựa trên cơ sở bản chụp gốc của Bảo tàng Vương quốc Anh⁽⁴⁾.
		2.	<i>Châu Lý Ngọc truyện</i> ⁽³⁾	3	154	
		3.	<i>Đà Hắc Báo truyện</i>	1	208	
		4.	<i>Đào Phi Phụng truyện</i>	4	218	
		5.	<i>Đào Tư Huệ truyện</i>	4	54	
		6.	<i>Đương Dương Trường bản</i>	1	58	
		7.	<i>Giang Tả cầu hôn truyện</i>	1	52	
		8.	<i>Hán Sở tranh hùng truyện</i>	1	68	
		9.	<i>Hoa chúc truyện</i>	1	46	
		10.	<i>Hoa Dung truyện</i>	1	44	
		11.	<i>Hồ Thạch Hồ truyện</i>	3	195	
		12.	<i>Kim Thạch kỳ duyên truyện</i>	3	286	
		13.	<i>Kim Vân Kiều truyện</i>	3	232	
		14.	<i>Kinh Châu phó hội truyện</i>	1	40	
		15.	<i>Lã Châu Hy truyện</i>	1	46	
		16.	<i>Lạc Phượng pha truyện</i>	1	16	
		17.	<i>Lê Ngụy Khôi truyện</i>	3	210	
		18.	<i>Liễu Như truyện</i>		230	
		19.	<i>Lưu Bình Dương Lễ ca truyện</i>	1	42	
		20.	<i>Lưu Nguyễn nhập Thiên Thai truyện</i>	1	23	
		21.	<i>Lý Thiên Long truyện</i>	4	244	
		22.	<i>Mã Đằng Long truyện</i>	3	136	
		23.	<i>Mã Sĩ truyện</i>	3	206	
		24.	<i>Nghĩa thích Nghiêm Nhan truyện</i>	1	22	
		25.	<i>Ngũ hổ bình Liễu truyện</i>	1	117	
		26.	<i>Ngự Văn Quân truyện</i>	4	54	
		27.	<i>Nhạc Hoa Linh Truyện</i>	5	382	
		28.	<i>Phong lưu ca truyện</i>	1	90	
		29.	<i>Sơn hậu truyện</i>	3	200	
		30.	<i>Sự tích ra tuồng</i>	1	16	

	31.	<i>Tam cổ mao lục</i>	1	96	
	32.	<i>Tam úy tân truyện</i>	2	212	
	33.	<i>Tây du Đường Tăng cầu kinh ca truyện</i>	1	52	
	34.	<i>Thạch Kim Anh truyện</i>	3	130	
	35.	<i>Thù thế tân thanh truyện</i>	6	226	
	36.	<i>Thuyết Đường truyện</i>	1	25	
	37.	<i>Tiệt giang truyện</i>	1	37	
	38.	<i>Tổng Từ Minh truyện</i>	3	242	
	39.	<i>Trần Bô ca truyện</i>	2	52	
	40.	<i>Trần Nhạc Võ truyện</i>	3	164	
	41.	<i>Trương Đồ Nhục truyện</i>	1	50	
	42.	<i>Trương Viên tiết nghĩa ca truyện</i>	1	32	
	43.	<i>Tử tinh giáng thế truyện</i>	3	186	
	44.	<i>Từ hội truyện</i>	1	32	
	45.	<i>Võ Nguyên Long ca truyện</i>	3	162	
	46.	<i>Võ Thành Lân truyện</i>	2	132	
Thư viện Đại học Leiden, Hà Lan	47.	<i>Kim Long Xích Phụng toàn tập</i>	4	52	Theo Trương Văn Bình: <i>Sách Hán Nôm lưu giữ ở thư viện Leiden (Hà Lan), Tạp chí Hán Nôm, số 2, 1992, tr.57-69.</i>
	48.	<i>Phong thần Bá Ấp Khảo toàn tập</i>		18	
	49.	<i>Tam quốc chí quốc ngữ</i>		39	
	50.	<i>Tam quốc chí quốc ngữ bản</i>		25	
	51.	<i>Tây du diễn ca nhị bản</i>		18	
Học viện Viễn đông Bác cổ Pháp, Paris (Ecole Francaise d'Etrême - Orient)	52.	<i>Đinh Lưu Tú diễn ca</i>	3	134	Theo Trần Nghĩa và François (đồng chủ biên), <i>Di sản Hán Nôm Việt Nam - Thư mục đề yếu</i> , Nxb. KHXH, H. 1993.
	53.	<i>Hoa thiên bảo diễn truyện</i>	4	136	
	54.	<i>Lão bạng sinh châu diễn truyện</i>	2	78	
	55.	<i>Tứ hải đồng xuân diễn truyện</i>		58	
	56.	<i>Từ thắng diễn truyện</i>	3	68	
Thư viện Bảo tàng Guimet, Paris (Musée Guimet)	57.	<i>Đinh Lưu Tú diễn ca</i>	3	134	
	58.	<i>Lưu Bình diễn ca</i>		30	
	59.	<i>Trần trá hôn diễn ca</i>	3	268	
Thư viện	60.	<i>Lão bạng sinh châu diễn truyện</i>	2	50	

	Quốc gia, Paris (Bibliothèque Nationale, Paris)	61.	<i>Tân bản đại sách thập bằng tế giang</i>		8	
		62.	<i>Tân bản tuyết trung hiền toàn sáo</i>		13	
Thư viện công trong nước	Thư viện Viện Nghiên cứu Hán Nôm	63.	<i>Bạch kì châu</i>	1	40	
		64.	<i>Định Lưu Tú diễn ca</i>	3	120	
		65.	<i>Đương Dương Trường Bản⁽⁵⁾</i>	1	13	
		66.	<i>Giang tà cầu hôn</i>	1	17	
		67.	<i>Quận chúa quy Ngô</i>	1	12	
		68.	<i>Đường chinh tây (đệ thập thất hồi)</i>	1	106	
		69.	<i>Đường chinh tây diễn truyện</i>		1556	
		70.	<i>Gia ngẫu diễn truyện</i>		806	
		71.	<i>Giang lục đầu sứ</i>	1	32	
		72.	<i>Hồ Thạch Phú</i>		134	
		73.	<i>Hồ Thành Nhân</i>	3	150	
		74.	<i>Hoa dung tiểu lộ</i>	1	50	
		75.	<i>Kim long xích phụng toàn tập</i>	3	104	
		76.	<i>Tổng Lục Văn Long diễn ca</i>	2	56	
		77.	<i>Kim thạch kỳ duyên</i>	3	94	
		78.	<i>Kim thạch kỳ duyên</i>	3	108	
		79.	<i>Lưu Bình diễn ca</i>		32	
		80.	<i>Tam quốc diễn ca (từ Tam cổ thảo lục đến Đương Dương Trường Bản)</i>	4	112	
		81.	<i>Tam quốc chí (Quận chúa quy Kinh Châu)⁽⁶⁾</i>	1	39	
		82.	<i>Tân xuất Tam quốc diễn ca (Giang tà cầu hôn toàn sáo)</i>	1	28	
		83.	<i>Tiểu Sơn Hậu diễn ca</i>		148	
		84.	<i>Trần Quảng Nhĩ diễn ca</i>		30	
		85.	<i>Trần trá hôn diễn ca</i>		82	
		86.	<i>Trung hiếu thần tiên</i>		252	
		87.	<i>Trung hiếu thần tiên</i>		150	
		88.	<i>Văn duyên diễn hí</i>		84	

Thư viện Viện Sân khẩu	89.	Bắc Tống	2	x	Theo Nguyễn Tô Lan, Về những bản tuồng hiện lưu giữ tại Viện Sân khấu, Đại học Sân khấu Điện ảnh Hà Nội, Thông báo Hán Nôm học 2007.
	90.	Châu Lý Ngọc	1	x	
	91.	Dương liễu tướng diễn truyện	3	x	
	92.	Dương lục sứ	1	x	
	93.	Đào Phi Phụng	2	x	
	94.	Điện Bắc diễn truyện	x	x	
	95.	Đương Dương Trường Bản	1	x	
	96.	Đường chinh đông truyện (Nhơn Quý chém Nguyệt Anh)	x	x	
	97.	Đường tảo bắc truyện	11	x	
	98.	Đường Thế Dân sa lầy	x	x	
	99.	Gia ngẫu diễn truyện	6	x	
	100.	Giác oan	3	x	
	101.	Giác sanh duyên	4	x	
	102.	Giác sanh duyên diễn truyện	7	x	
	103.	Hậu Sơn Hậu	x	x	
	104.	Hổ thành nhân	x	x	
	105.	Hóa hầu tinh	3	x	
	106.	Hoa thiên bửu diễn truyện	4	x	
	107.	Hùng Văn Hùng Võ	1	x	
	108.	La Thông tảo bắc	1	x	
	109.	Lê Ngụy Khôi truyện	x	x	
	110.	Long phụng	4	x	
	111.	Lục Vân Tiên	x	x	
	112.	Lưỡng quốc trá hôn	x	x	
	113.	Lưỡng quốc trá hôn	3	106	
	114.	Lưu Bình Dương Lễ diễn ca	x	x	
	115.	Lưu Thiên Tích	x	x	
	116.	Lý Phụng Đình diễn truyện	1	x	
	117.	Lý Thanh Phong diễn truyện	2	x	
	118.	Lý Thanh Phong Mai Bạch Tuyết diễn truyện	1	x	
	119.	Mã Đằng Long truyện	x	x	
	120.	Mã Long Mã Phụng	2	x	
	121.	Mã Sĩ truyện	x	x	
	122.	Ngọc diễm hầu	2	x	

		123.	<i>Ngũ hổ bình Liêu</i>	1	x	
		124.	<i>Ngự Văn Quán</i>	3	x	
		125.	<i>Nguyễn Trãi trò</i>	x	x	
		126.	<i>Ô thước</i>	3	x	
		127.	<i>Phong thần Trầm Hương các</i>	1	x	
		128.	<i>Phong thần truyện thập điều</i>	3	x	
		129.	<i>Quần phương tập khánh</i>	5	276	
		130.	<i>Sơn Hậu</i>	3	x	
		131.	<i>Sơn Hậu diễn truyện</i>	1	x	
		132.	<i>Sự thần quân tiên ca</i>	x	x	
		133.	<i>Tái sanh kỳ ngộ</i>	1	x	
		134.	<i>Tam quốc (Hoa dung)</i>	1	x	
		135.	<i>Tam quốc (Triệu dấm cưa)</i>	1	x	
		136.	<i>Tam quốc chí (Đương Dương Trường Bản)</i>	1	x	
		137.	<i>Tam quốc chí (Tam anh chiến Lã Bố)</i>	1	x	
		138.	<i>Tam quốc chí (Tiệt giang)</i>	1	x	
		139.	<i>Tam Tư chém Nguyệt cô</i>	1	x	
		140.	<i>Tần sinh</i>	1	x	
		141.	<i>Thanh xà bạch xà</i>	1	x	
		142.	<i>Thuyết Đường (La Thông tảo Bắc)</i>	11	x	
		143.	<i>Thuyết Đường hậu truyện</i>	33	x	
		144.	<i>Trầm Hương các diễn truyện</i>	2	x	
		145.	<i>Trúng sự</i>	2	x	
		146.	<i>Trương Ngáo</i>	1	x	
		147.	<i>Vạn bửu trình tường</i>	1	x	
		148.	<i>Võ Nguyên Long</i>	2	x	
	Thư viện Quốc gia	149.	<i>Dương Tiết diễn nghĩa</i>	x	31	Theo Ngô Đức Thọ (chủ biên), <i>Thư mục sách Hán Nôm tại thư viện Quốc gia Hà Nội</i> , Thư viện Quốc gia xuất bản (tài liệu lưu hành nội bộ)
		150.	<i>Lưu Bình trò</i>	x	17	
		151.	<i>Mã Long Mã Phụng tán trò</i>	x		
		152.	<i>Sơn hậu diễn ca</i>	x	20	
		153.	<i>Tây du</i>	x	23	
		154.	<i>Tây du truyện</i>	x	30	
		155.	<i>Tam quốc diễn ca</i>	x	50	

Nhà hát Nghệ thuật Cung đình Huế (Trung tâm Bảo tồn Di tích Cổ đô Huế)	156.	<i>Bắc Tống diễn truyện</i>	1	56	Theo Nguyễn Tô Lan: <i>Về một vài bản tuồng mới sưu tập tại thành phố Huế, Tạp chí Hán Nôm, số 5/ 2005, tr. 69-73.</i>
	157.	<i>Đào Phi Phụng</i>	3	72	
	158.	<i>Tống từ văn đại yến</i>	x	42	
	159.	<i>Hòa hầu tình</i>	1	74	
	160.	<i>Hộ sanh đàn diễn truyện</i>	1	36	
	161.	<i>Ngũ hổ bình Liêu</i>	4	22	
	162.	<i>Ngũ hổ bình Tây</i>	5	112	
	163.	<i>Quần phương tập khánh diễn truyện</i>	1	58	
	164.	<i>Tam quốc diễn truyện</i>	2	143	
	165.	<i>Thiên tống kì duyên</i>	1	65	
	166.	<i>Tống Thái Tổ tủy trâm Trịnh Ân diễn ca</i>	x	78	
	167.	<i>Từ Thứ tại Lưu sứ quân</i>	x	1	
	168.	<i>Xích phụng nguyên</i>	1	16	
Nhà hát tuồng Trung ương (Phòng Tư liệu)	169.	<i>Diễn võ đình</i>	1	34	Phòng Tư liệu
	170.	<i>Giang tả cầu hôn</i>	1	34	
	171.	<i>Hoa dung tiểu lộ</i>	1	36	
	172.	<i>Hòa hầu tình</i>	3	160	
	173.	<i>Hoàn long giải hổ</i>	3	138	
	174.	<i>Hồ thạch hổ</i>	3	140	
	175.	<i>Kim Long Xích Phụng</i>	3	138	
	176.	<i>Lạc phụng pha sơn Bàng Thống quy vị</i>	1	21	
	177.	<i>Lý Thiên Long</i>	3	179	
	178.	<i>Nghĩa thích Nghiêm Nhan</i>	1	21	
	179.	<i>Ngự Văn Quân</i>	2	132	
	180.	<i>Nhị khí Chu Du</i>	1	20	
	181.	<i>Ô thước</i>	3	98	
	182.	<i>Sơn Hậu</i>	3	190	
	183.	<i>Sơn Hồ Ngạc</i>	3	106	
	184.	<i>Thập điều diễn truyện</i>	3	104	
	185.	<i>Tiết Đình San bài thượng hàn giang</i>	1	46.	
	186.	<i>Võ Thành Lân sự tích</i>	3	102	

	Nhà hát tuồng Đào Tấn (Bình Định)	187.	<i>Vạn bửu trình tường</i>	3	X	Theo Vũ Ngọc Liễn (chủ biên), <i>Thư mục tư liệu về Đào Tấn</i> , Ủy ban Khoa học và Kỹ thuật Nghĩa Bình, Sở Văn hóa và Thông tin Nghĩa Bình, Nhà hát Tuồng Nghĩa Bình xuất bản, 1985, 252 tr, tr.65
	Cục lưu trữ Trung ương II	188.	<i>Vạn bửu trình tường</i>	3	X	
	Văn miếu Hà Nội	189.	<i>Hán Sở tranh hùng</i>	x	38	Tủ sách Hán Nôm, Văn miếu Hà Nội
		190.	<i>Sơn hậu</i>	x	28	
Tư gia	Nhà nghiên cứu Phan Thuận An (Huế)	191.	<i>Thiên tổng kì duyên</i>	2	41	Theo Nguyễn Tô Lan: <i>Về một vài bản tuồng mới sưu tập tại thành phố Huế, Tạp chí Hán Nôm, số 5/2005, tr.69-73.</i>
	GS. Nguyễn Văn Sâm (Hoa Kỳ)	192.	<i>Vạn bửu trình tường</i>	1	126	Tài liệu do GS cung cấp.
	Gia đình ông Quách Tấn (Nha Trang)	193.	<i>Lý Phụng Đình</i>	1	19	Tổng hợp theo Đào Tấn và hát bội Bình Định, tác giả Quách Tấn-Quách Giao, Nxb. VH-DT, H.2007, 532 tr. Gia đình họ Quách hiện còn lưu trữ một số bản tuồng đã được phiên sang Quốc ngữ như: <i>Liệu đồ</i> (1 hồi), <i>Tân dã phân bình</i> (1 hồi), <i>Trầm hương các</i> (1 hồi), <i>Cổ thành hội</i> (1 hồi), <i>Hộ sanh đàn</i> (1 hồi), <i>Vạn bửu trình tường</i> (hồi 39, 41, 42), <i>Cổ miếu văn ca</i> (1 hồi), <i>Diễn võ đình</i> (1 hồi), <i>Lý Phụng Đình</i> (1 hồi), <i>Tiểu Cương phá Thiết Ngưu Phán</i> (1 lớp), <i>Phục Hoa Dung đạo</i> (1 hồi), <i>Sách Kinh Châu</i> (1 hồi), <i>Gián thập điều</i> (3 hồi), <i>Nhị độ mai</i> (7 hồi), <i>Sanh tài tá quốc</i> (1 hồi), <i>Kỷ thu vân thọ nạn</i> (1 hồi), <i>Tổng Thái Tổ trăm Trịnh Ân</i> (1 hồi). Một số bản là bản chép tay của bà Đào Chi Tiên (con gái Đào Tấn).
		194.	<i>Quần phương tập khánh diễn truyện</i>	1	25	

Gia đình ông Bửu Thù (Bình Định)	195.	<i>Ngũ hồ bình Liêu</i>	3	246	Chuyển dẫn theo Đào Tấn và hát bội <i>Bình Định</i> , tác giả Quách Tấn, Quách Giao, Nxb. Văn hóa Dân tộc, H. 2007, 532 tr. Gia đình ông Bửu Thù giữ được 1 số bản Quốc ngữ: <i>Ngọc kinh đăng</i> (2 hồi), <i>Đào Phi Phụng</i> (3 hồi), <i>Tái sanh kỳ ngộ</i> (4 hồi), <i>Bích hà giảng tuyết</i> (1 hồi), <i>Thọ lão ông</i> (3 hồi)
	196.	<i>Hoàng thúc nhập nhoái</i>	3	45	

N.T.L

Chú thích:

(1) Đàm Phương nữ sử: *Lược khảo về tuồng hát An Nam. Tạp chí Nam phong*, số 76, năm 1923, tr.303-307.

(2) Quách Tấn - Quách Giao: *Đào Tấn và hát bội Bình Định*, Nxb. Văn hóa dân tộc, H. 2007, tr.366.

(3) Toàn bộ bản chụp chúng tôi khảo sát do GS. Nguyễn Văn Sâm (Đại học Texas, Hoa Kỳ) cung cấp. Nhân đây, xin cảm tạ.

(4) Hiện chưa tìm thấy bản này trong kho sách sưu tầm của Viện Nghiên cứu Hán Nôm.

(5) Hồi này nằm trong văn bản *Trùng tương tân lục*, kí hiệu Thư viện Viện Nghiên cứu Hán Nôm là AB.492. Trong sách này,

sau *Trùng tương tân lục* có phụ chép thêm một số hồi của kịch bản tuồng *Tam quốc chí*. Từ trang 21 đến trang 33 có chép nội dung của hồi *Đương Dương Trường Bàn* nhưng không có tiêu đề, chúng tôi tạm đặt như trên.

(6) Hồi này nằm trong văn bản *Trùng tương tân lục*, sách đã dẫn, từ trang 49 đến trang 70. Bao gồm hai phần *Quận chúa quy Ngô* và nội dung của tích truyện *Ngũ quan trảm tướng* (tích Quan Công qua năm ải chém sáu tướng) nhưng không phân biệt rõ từng phần, lại không có tiêu đề cho phần này, vì vậy chúng tôi thống kê chung vào hồi *Quận chúa quy Ngô*./